

Allah'ın Nazarında Kadın-Erkek Yok, Kul Vardır

Geçen sohbetimizin önemli bir kısmında değindiğimiz cinsellik konusuna devam edelim diye düşünüyorum. Bununla bağlantılı olarak İslam'ın ehemmiyet verdiği mahremiyet başlığı var. Bununla da ilişkili ihtilat kelimesi yani kadın ve erkeğin toplum içinde karışık vaziyette olmaları devreye giriyor.

Mahremiyet konusuna nasıl bakmalı? Erkeğin ve kadının sınırları nelerdir?

Bu tür konular gündeme geldiğinde bazı insanların zihninde, ortada kötü bir niyet mi var ki bu konu konuşuluyor, gibi soru işaretleri oluşabiliyor. Çünkü bazıları helal ve harama zaten dikkat ettiklerini, bu konuların muhatabı kitlenin anca Moskova'da, New York'ta yaşayanlar olabileceğini söylüyorlar.

Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellemin mescitte bulunduğu bir sırada Safiye radiyallahu anha annemiz, akşam karanlığında Resûlullah'ın yanına geliyor ve bir şeyler konuşuyorlar. O esnada sahabe-i kiramdan iki kişi de mescidin önünden geçmektedir. Bakıyorlar ki Peygamber aleyhisselamin yanında biri duruyor. Rahatsız etmemek için olsa gerek, biraz uzaktan yürüyorlar.

Peygamber aleyhisselam onlara seslenip çağırıyor. Geliyorlar. Resûlullah, "yanımdaki yabancı değil, hanımım Safiye'dir" diyor. O iki sahabi bir tür şoke oluyor ve "ya Resûlallah, biz senden şüphe eder miyiz hiç!" diyorlar. Bunun üzerine Efendimiz aleyhisselam, "öyle değil..." buyuruyor, "şeytan insanın damarlarında dolaşır." Efendimiz aleyhisselatu vesselam, 'bunlar benden zaten şüphe etmez' diye düşünmüyor ve durumunu onlara açıklıyor.

Bu bir mucizedir. Hadisenin hangi gün yaşandığı bilgisi net olarak elimizde değildir fakat Kur'an'dan öğreniyoruz ki bu hadisenin yaşandığı mescitte nefes alıp veren aynı insanlar, Aişe annemize zina iftirası atıldığında buna karşı toplu bir kıyam gerçekleştirememişlerdir. Kur'an, "niye toplanıp 'böyle bir şey olamaz' demediniz?" diye ashap topluluğuna sormaktadır.

İki olayı birleştirdiğimizde bizim hayatlarımızda da izlerini görebileceğimiz, benzerlerine rastlayabileceğimiz bazı ifadelere nasıl yaklaşmamız gerektiği, ne düşüneceğimiz hakkında ders çıkarabiliriz: "Biz zaten abi-kardeş gibiyiz..." Bu tür edebiyat parçalamalar ki aslında edebiyat diyorsak da bu o kadar dahi değildir, kelime nihayetinde 'edeb' kökünden gelir.

Mahremiyet nasıl bir çerçeve koyuyor insanların arasına? Biz bu kelimeyi kullandığımızda toplumun bir kesimi bunun hakkında bilgi sahibi belki ama korkarım ki büyük bir kesimin de mahremiyetin çerçevesi hakkında bilgisi yok.

Mümin kardeşlerimi birçok durumda bilmemelerinden dolayı itham edemiyorum üstadım. Biz evvela kelimenin fikhî olarak neye karşılık geldiğini tarif edelim: Bir erkek ile bir kadın, bekâr olmaları hâlinde evlenmeleri caiz iki kişiye bunlar birbirine haramdır. Bekâr olsalar bile evlenmeleri caiz değilse birbirinin namahremidir. Mahrem-namahrem olmayı bu şekilde anlayacağız: Onunla evlenmek caiz mi değil mi? Mesela bir insanın ablasıyla evlenmesi hiçbir şekilde ve zeminde caiz olmaz, aynı anneden doğdukları için. İnsanın nikâhlandığı hanımının annesi (kaynana) da böyledir.

Kız kardeşi, halası, teyzesi, yeğeni, torunu, kaynanası insanın mahremidir. Annesi insanın mahremidir yani onunla evlenmek ebediyen haramdır. Namahrem kelimesi ise arada haramlık olmadığı anlamına gelir: Yani bekâr olmaları durumunda evlenebilecek iki kişiden söz ederken birbirlerine 'namahrem' olduklarını söyleyebiliriz. Evlenmesi caiz olmayan iki kişinin bir arada olduklarında ev kıyafetiyle oturmaları, tokalaşmaları, kucaklaşmaları da caiz değildir.

Bir Müslüman kadının/erkeğin erkeğe/kadına bakışı budur.

Evli olmaları durumunda da iki kişinin birbirine bakışında hiçbir değişiklik söz konusu olmaz. Bu 'evli olmaları durumunda da' ifadesinin altını özellikle çizmek isterim çünkü insanlarda sadece bekârların züppe, berduş, serseri olduğu ve kızların onlardan uzak tutulması gerektiği düşüncesi vardır. Burada psikolojik bir vakiya işaret etmiş de olmakla beraber evlenmiş, bir karı/koca ile yatak odasına girmiş kimsenin konumuz dâhilindeki 'tehlike'sine dikkat çekmeliyiz. Evli bir erkek, kadını çok daha iyi tanır. Evli birinin kadının kıyafetine bakışı bekârdan çok daha vahşidir. Başka bir söyleyişle onun voltajı çok yüksektir. Bekârın nihayetinde atımlık barutu belli, hile oranı da düşüktür ve tabiri caizse kısa yolları tercih eder. Bekâr amatör tehlikelidir, evli ise profesyonel tehlikeli. Yaşlı insanın gençten daha dikkatli olması gerektiğini de onun tecrübeli profil taşıyor olması gerçeğinden hareketle söyleyebilirim.

Cümlenizin ardından şunu sorayım hocam: Bu konuları konuşmak da mahrem midir? Bunları konuşmanın doğru olup olmadığını düşünmenin yeri nedir? Böyle bir soru akla gelmeli mi?

Dünyada yaşıyorsak, hayatla bağımız varsa bunların konuşulması gerekir. Medine'de, Resûlullah aleyhisselamın mescidinde bunlar konuşulmuştur. Ama hayatla bağımız yoksa bunları da konuşmaya lüzum yoktur –ya da Mescid-i Nebi'den daha mübarek yerlerde yaşıyorsak. İslam hayatın dinidir, caminin değil. Konuşulacak bir mevzunun hayatta yeri olup olmadığına bakmalı, konuşmaya öyle karar vermelidir. Ayrıca hayatta yeri olan konuları konuşarak boşluğu doldurmamak, ehil olmayanlar tarafından konuşulup boşluğun doldurulacağını gösterir.

Bu satırları okuyan bir kız veya erkek, 'bana niye tehlikeli diyorsun Nureddin hocam?' diye sorsa bu kişiye kendi kendine 'tehlikeli' olduğunu nasıl anlatmak gerekir? Bu bekâr hangi açıdan tehlikelidir?

Üzerinde akım taşıyan elektrik kablosu gibi düşününüz, zıt akım taşıyan başka bir kabloyla buluştuğunda kesinlikle kontak edecektir. Çünkü üzerinde akım vardır, yani hayat vardır. Damarlarında kan dolaşmaktadır. Hem elektriğin gücünden faydalanıp hem de hiç çarpmayacağını düşünerek hareket etmek akılsızlık olur. Buradaki 'tehlike' ile illa kötülük kastediliyor değildir; üzerimizde bir akım nimeti var ve kısa devre olduğunda bir baş belasına dönüşebiliyor ama elbette illa da böyle olacak değil.

Bakınız, Peygamber aleyhisselamın mihrabında vekâleten imamlık etme şerefine nail olmuş, takvalı, Mescid-i Nebi'de müezzinlik görevini yapan Abdullah ibni Ümmi Mektum adında bir sahabi vardır. Bu sahabinin gözleri görmez, âmâ imiş. Efendimiz aleyhisselamın Aişe ve Hafsa radiyallahu anhüma annelerimizle birlikte bulunduğu bir ortama geldiği zaman Peygamber aleyhisselam annelerimize, "bu tarafa gelmeyin" buyuruyor. Aişe annemiz de "o âmâ zaten ya Resûlallah, bizi görecek hâli yok" deyince Resûlallah'ın cevabı çok enteresandır: "Siz de mi âmâsınız?"

Sübhanallah, nasıl bir ayardan bahsettiğini görüyor musunuz; Peygamber hanımı olmuş, Ebu Bekir ve Ömer radiyallahu anhümanın kızlarına ne söylediğine bakınız. Şeriat şeriat, kural kuraldır ve bu kişiden kişiye değiştirilemez –velev Peygamber ailesi olsun.

Durum buyken mesela Allah rızası için bir araya gelip çalışma yürüten bir grubu düşündüğümüzde şeytanın gözünde böyle kimselerin yerinin çok daha farklı olduğunu tahmin etmemiz zor olmamalıdır. Şeytan bilir ki bu gruptakiler pahalı müşteridir ve onlardan birinin ayağını kaydırduğunda sokaktaki yüz kişinkini kaydırmaya bedeldir. Bu şuurla hareket edilmez, bir imanî faaliyet içindekilerin şeytanın fersah fersah uzağında olacağı zannedilirse Peygamber aleyhisselamın bizzat kendi hanımlarına söylediği yukarıdaki cümleden ders çıkaramayız.

Bizim toplum olarak zihinlerimizdeki ön yargıların ve tabuların yalnızca Kur'an'ın ve hadis-i şeriflerin okunmasıyla kırılacağını zannetmiyorum hocam.

Bir şehri ziyaret ettiğimde orada tanınan bir hoca efendiye de uğramam tavsiye edilmişti. Ben de buna gayet sevindim ve hoca efendiyi ziyaret ettim. Hadis-i şerif okudukları bir ders esnasında gitmiştik, derse devam ettiler, biz de katıldık. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellemin hanımlarıyla ilgili, beraber banyo ettikleri bölüme geldiklerini görünce o hoca efendi, gençlere bundan sonrasında kendilerinin evde okumalarını ödev verip dersi bitirmişti.

O zat o hadisleri okuyacağı zaman kızarıp bozarmıştı.

Hâlbuki o hadisleri Peygamber Efendimiz örnek alınsın diye bildirmiş, öyle değil mi?

Aişe radiyallahu anha annemize bir ziyaretçisi ihtilamla ilgili soru soracağı esnada, “şey... yani...” gibi kelimelerle oyalanıp sorusunu bir türlü sormadığını görünce, annemiz, “yavrum, Allah Teâlâ kitabında beni size ananız olarak tanıtmıyor mu? İnsan anasından utanır mı hiç, sor bakalım ne soracaksan” deyiveriyor.

Bakınız bizim ‘utanma’ diye bildiğimiz tavrımızla hiç özdeşleşiyor mu?

Hocalarımız cinsellik eğitim-öğretimi konularında utanmayı bırakmalıdır. Kürsüden herhangi bir ilmihâl konusunu anlatmaktan hayâ etmemelidir. Anne-baba da din mevzusunda anlatılması gerekenleri söylemekten geri durmamalıdır. Mihrap, bu tür konuların anlatılmasına uygun bir yerdir. Mihrapların mihrabında bu mevzularda ayet inmiş, Resûlullah aleyhisselam bu mevzuları konuşmuştur. Hatta bir seferinde kadının biri gelip Peygamber aleyhisselama, kocasının cinsel yetersizliğini şikâyet ederek kendi eteğini tutmuş ve “bu kumaşı görüyor musun ya Resûlallah, benim kocam böyle!” demiş. Ve bu cümleleri erkek sahabeler dinliyor. Bundan daha ötesi mi var?

Edep başka, edep kılıklı kaçamak iş başkadır. Kimse kaçamağına edebi kılıf etmemelidir. Hayatta olanı görmezsek hayâsız bir İslam yaşanır.

İslam’ın erkeği kayıran, erkek-egemen bir din olduğu ve cinsellik konusunda da erkeğin ön planda tutulduğu gibi yanlış algılar yaygındır. Ölçüler erkeği-kadını nasıl bağlıyor, bir farklılık var mı?

Dünyada işçi-patron, kadın-erkek, zengin-fakir, doğu-batı kavgası bizatihi dünyanın varlığının gereğidir ve bitmeyecek tartışmalardandır. Ama imanımız gereği biz bir tarafız ve o tarafı beyan ederiz. Yoksa ne programımızda ne başka bir konuşmada bu konu bitmez.

Allah’ın gözünde kadın-erkek yok, kul vardır. Allah Teâlâ doğmamış ve doğurulmamış olduğuna göre mahlûkatının kadın veya erkek olmasında ne gibi bir özel menfaatten söz edilebilir? Elbette böyle bir şey söz konusu olamaz. Rabbimiz bir düzen kurmuştur ve bu düzen içerisinde sözcülemi kadınlardan daha çok vergi alıyor değildir. Ahirette de kadınlar ve erkekler için ayrı statüler olmayacaktır.

Allah’ın nazarı ile bakacaksak o kul olarak bakmaktadır. Kitabımız Kur’an bizim kitabımızsa ve Peygamber aleyhisselam da Allah adına konuşmuşsa ne kitabımızda ne hadis-i şeriflerde erkekler için özel bir konumdan bahsedilmez; ancak dinimiz kadından kadınlığını, erkekten erkekliğini ister. Bunu istememek bir iş yerinde şef bulunmasını istememeye, nasılsa herkesin işçi olduğu ve durumun idare edileceğini söylemeye benzer. Bir dizayn edici gerekir.

Kur’an-ı Kerim, ailede bir şef bulunmasını ve bunun erkek olmasını ister; fakat nihayetinde herkes kuldur. Kullar arasında birinin şef seçilmesi işletmenin yürümesi içindir. Günümüzde dünyevî kanunlar kadına şeflik konumunu veriyor ama insanlık kul olmanın tadına varmadan, teslimiyet yaşamadan asla bu problemi aşamayacaktır. Erkek ve kadın, gösterdiği gayretin karşılığını Allah’tan beklemelidir. Eşler bunu birbirlerinden beklemedikleri sürece huzursuzluk ortadan kalkmaz.

Sevgili Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem, “kayırmayın, bir tarafı tutmayın ama illa kayıracaksanız kız çocuğunu kayırın” buyurmaktadır. Bu Peygamber’in ümmetinde kadını ezmekle ilgili bir ithamdan hiç söz edilebilir mi?

Bir başka sefer ayağa kalkıp “eşlerine zulmedenler kıyamet gününde benimle beraber olamayacaklardır, benimle beraber olanlar eşlerine iyi davrananlardır” buyuran Peygamber’in dininde kadına zulüm olmaz.

Lâkin yukarıda söylediğimiz gibi kadın ve erkek, nerede biteceği belli olmayan bir iştah taşıdığından huzursuzluk ve çıkmaz da bitmemektedir. Hem anne olmak hem doğum zahmeti çekmemek, hem ‘anneciğim’ diye boynumuza sarılan çocuk hem zahmetsiz hayat istiyoruz; ikisi bir arada olmuyor, illa bedel ödenecektir. Eş olmanın da bedeli, kadınsak kadınlığın, erkeksek erkekliğin sıkıntıları vardır. Tahammül ve sabır gerektiren bu süreçler iki günde olup bitecek değildir.

Sanki gelenek ile İslam’ın ölçüleri arasında bir farklılıktan da söz edilebildiği oluyor. Geleneğin İslamî imiş gibi görüldüğü durumlar olabiliyor ve Peygamberimizin hayatındaki ölçüler bugün ortalama bir Müslüman’ın hayatında ne kadar görüldüğü sorgulanmayıp geleneğin faturası İslam’a çıkarılıyor.

Suudi Arabistan, Mekke ve Medine’nin üzerinde kurulmuştur diye onu Hazreti Ömer’in devleti zannetmek ne kadar saflıksa bizi Sultan Fatih’in fethettiği şehirde yaşadığımız için onun devamı olan fatihler sanmak da o kadar kuruntu olur. Bizim Şamanizm’den, Batı kültüründen, laiklikten ve türlü bataklıktan etkilenmiş örtümüzü İslam zannetmemiz böyle bir yanılgıdır. Ölçü biz değiliz ki kendimizi İslam sanalım.

Ölçü olsa olsa ashab-ı kiram olabilir ki onların da bireysel şekilleri-tavırları-tercihleri değil, bize sünnet olarak öğrettikleri Resûlullah aleyhisselamın yaptıklarını örnek alabiliriz. Şahıs olarak onlar bile İslam olamamışken biz kendimizi norm sanamayız. İslam’da yeri olmayacak âdetlerin günlük hayatımız üzerindeki etkisi hâlâ kırılabilmiş değildir. Bizim köyümüzdeki hacılar, yaşadığımız şehirdeki hocalar İslam’ın ta kendisiymiş de onlar ne yaparsa İslam ona denirmiş gibi bir algı hatasına düşmememiz gerekir. Müslüman olmamız İslam’ın hücceti olduğumuz manasına gelmez. Müslümanız ama İslam’a örneklik teşkil etmekte maalesef sorunluyuz.

Belki İslam’ı hep birlikte yeniden öğrenmemiz bile gerekiyor hocam...

Elif cüzünden başlamak şartıyla. Zira sadece imanın şartlarını öğrenmek yetmiyor. İmam Gazalî için neden hüccetü’l-İslam (İslam’ın belgesi) denmiştir? Çünkü âlimler arasında bile her yaptığını İslam’ın bir numunesi olarak gösterebileceğiniz bir o çıkıvermiş demek ki. Âlimler arasında bile böyle yüzlerce isimden söz edilemiyor.